

Zlatovláska

Bol raz jeden veľmi, ale veľmi chudobný kováč. Voľakedy sa aj dobre mal. Ale čože, keď remeslo zaseklo sa mu, časy prišli zlé, žena a drobné deti pýtali len jest'? Vyšiel celkom na mizinu, že už na celom bydle nemal iba sedem grajciarov. A vyhladované, vyziabnuté deti ešte len teraz počali mravčať, že by ony jedli. Osanoval sa a pod! Kúpil si za tých ostatných sedem grajciarov povrázok, že voľakde v hore zaň zavesí sa.

Príde do tej hory, vyhl'adá si miesto a zahadzuje ten povrázok na mocnú haluz vysokého stromu, aby ho to zdržalo. Vtom, kde sa vezme, tu sa vezme jedna čierna panička a odhovára ho, aby nevešal sa, že to hriech, aj mrzko že je. Zarazil sa milý kováč, keď tu tak nič po nič objavila sa mu tá panička, a pobral sa ďalej.

Len čo niekoľko krokov urobil, zase sa oželel a zahadzoval už povrázok na haluz. Akoby z neba bola spadla, zas tu tá panička. Odhovárala ho. Pokrútil hlavou, videlo sa mu to i tak i netak; ale teda nezhadil ten povrázok a zostal tam ako prikovaný. Keď panička zmizla, jemu zase len celá jeho bieda postavila sa pred oči. I veru pripravil povrázok na haluz, že si ho už zakosíli okolo hrdla a odvisne z neho.

Panička postavila sa už teraz pred neho samého a rečie mu: „Nevešaj sa, kováč, nevešaj! Spomôžem ti v biede, dám ti bohatstva, koľko chceš; len či mi sľúbiš, o čom dosiaľ doma nevieš.“

„Ej, nuž čože to môže byť, o čom by som v mojom pustom dome nevedel? To bude akiste dáka pletka!“ hútal si kováč a prisľúbil paničke, čo žiadala, len či ho z biedy vypomôže. Hned mu nasypala peňazí a zlata plnú kapsu.

„Tu máš,“ povedá, „čo som ti sľúbila. A pre to, čo si mne sľúbil, prídem si o sedem rokov!“

Vtom zmizla, akoby jej ani nebolo bývalo, a kováč, obohatený, pobral sa domov.

Celý vytešený prišiel a rozložil bohatstvo po stole. Tu radosť nad radosti! Milá žena len tak usmievala sa na ten cink-blink a bežala hneď jedenia nakúpiť. Vyhladované deti skákali od radosti a chválili sa, ako najedli sa až po hrdlo. Ale tu už potom prišla reč aj na to, ako otec k tomu bohatstvu prišiel.

„Pletka, nestojí ani za spomenutia,“ hovoril kováč, „sľúbil som len to, o čom dosiaľ doma neviem.“

Niet vypovedanej veci, ako na to slovo žena preľakla sa; lebo cítila sa, a len čo bola občula dieťa pod srdcom. „No, veď si mi urobil,“ rečie mu, „veď si ty vlastné dieťa zapredal skôr, ako narodilo sa!“ Zľakol sa aj kováč; ale čo bolo robiť? Slovo dal, od slova už teraz nemohol!

Dobre. Kováčka onedlho porodila krásne, utešené dievčatko, so zlatými vlasmi na hlave a so zlatou hviezdou na čele, prečo ho nikdy inak ani nepozvali, len Zlatovláska. Ako najlepšie mohli, tak opatrovali a vychovávali si ju rodičia; iba vtedy im vždy voľáč srdce stislo, keď si na to pomysleli, že je ani ich, ani nie ich.

O sedem rokov, na minútku na tú hodinu, ako narodila sa, zahurtoval čierny koč pod kováčovými oblokmi a z koča čierna panička vystúpila, kováčovi nač prišla, oznámila, a to

dievča k sebe do koča posadila. S plačom a horekovaním vyprevádzali ich všetci domáci až po cinter. Chceli ešte aj ďalej ísť, ale im tá panička nedovolila, lebo že im vraj porobí. Nariekajúci vrátili sa domov a smútili za utešeným dievčaťom, akoby ho nikdy viac vidieť nemali.

Čierna panička a to utešené zlatovlasé dievčatko leteli na tom čiernom koči pustými poľami, hustými horami, až naostatok v jednom krásnom veľkom zámku zastali. Panička pekné dievčatko voviedla do zámku, povodila ho po deväťdesiatich deviatich izbách a potom takto k nemu preriekla:

„Ty tu budeš, dievka moja, prebývať. Týchto deväťdesiatdeväť izieb mi budeš opatrovať a riadiť; máš kde prechodiť sa po nich, po všetkých, a bývať, v ktorej zapáči sa ti. Ale že mi tamto do tej stej izby ani nenakukni, lebo zle pochodíš! O sedem rokov vidíme sa zase; do tých čias dobre sa maj!“ Ako to vyriekla, zmizla. Za celých sedem rokov nebolo o nej ani chýru ani slychu!

A za tých celých sedem rokov prebývala si naša Zlatovláska v tom zámku pokojne. Prechádzala sa po deväťdesiatich deviatich izbách, vymetala, riadila a čistila si ich, že všetko v nich ligotalo sa ako len to zlato; ale do tej stej ani nenakukla, trebárs ju to vždy pomrzievalo a tu i tu jej spať nedalo. Keď sedem rokov prešlo, vrátila sa panička. „No, či si do ostatnej izby nenakukla?“ spýtala sa Zlatovlásky; a Zlatovláska odpovedala, že nie.

Panička bola spokojná, lebo vedela, že Zlatovláska tú ostatnú izbu naozaj nevidela. Potom jej zas len to isté naložila a na sedem rokov skapala. Prechodí sa naša Zlatovláska po deväťdesiatich deviatich utešených svetliciach, prechodí sa a riadi ich, aby boli čisté jak tie zrkadlá. Rok za rokom mína sa jej ako vo sne. Raz už pri konci týchto sedem rokov, ako tak prechodí sa a myslí si, ako ju panička za krásne svetlice pochválí, počuje utešenú hudbu, ktorá vyhrávala v tej ostatnej izbe. Ako srnka si poskočila a bola už tam pri dverách, a hudba ešte len teraz milo, utešene zaznela. Pritlačila kľučku a šuch! už bola tamdnu.

V tejto stej izbe sedeli za stolom dvanásť ľudí zakliati; sedeli práve tak, ako boli si zasadli vtedy, keď ich tam zakliali. Za dvermi stál ešte jeden a ten ku Zlatovláske preriekol: „Zlatovláska, pre večného Boha, nevyjavže ty, čo si teraz v tejto izbe videla! A čo by tá panička čo s tebou robila, taj do hrdla! Lebo ak len slovo mukneš, na večné veky i sama nešťastná budeš i my tu zakliati ostaneme!“ S tým všetko zanemelo a Zlatovláska zjašená, nastráchaná vybehla von.

A tu ti ani nezbadala, iba keď čierna panička postavila sa pred ňou; a táto už vopred vedela, že Zlatovláska tú ostatnú izbu videla. Iba jej prstom pohrozila a riekla: „Zlatovláska, Zlatovláska, čože si to urobila? Ved' si ty do stej izby nazrela! Povedz teraz, čo si tam videla?“

Ale milá Zlatovláska, že nič a nič, tajila do hrdla. Keď podobrotky nešlo, hrozila jej panička i tak i tak; ale Zlatovláska len tajila a tajila. Naostatok povie tá panička: „Ak mi nepovieš, čo si videla v tej izbe, hodím ťa do studne a nemou ostaneš!“

.....